

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/23/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3718203373
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3718203373.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v právnej veci navrhovateľky: J. proti rozvedenému manželovi ako osobe povinnej, a to: O., o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 13.februára 2019, č.k. 6Pc/19/2018-68, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom, súd prvej inštancie rozhodol tak, že rozvedený manžel je povinný zaplatiť navrhovateľke titulom výživného sumu 80,- eur za obdobie od 01.12.2018 do 31.01.2019 do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. vo zvyšku návrh zamietol. Výrokom III. o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa návrhom domáhala, aby súd zaviazal jej rozvedeného manžela k povinnosti prispievať jej na výživu sumou 40,- eur mesačne od 1.12.2018 naďalej, vždy k 20-temu dňu v príslušnom mesiaci vopred. Uviedla, že ich manželstvo bolo v roku 2013 právoplatne rozvedené. V roku 2016 bol priznaný žalobkyni príspevok na výživu rozvedeného manžela, ktorý zanikol uplynutím doby dňa XX.XX.XXXX, avšak ani po tomto dátume nie je schopná z objektívnych dôvodov sama sa živiť z dôvodu starostlivosti o maloletého M., čo preukazujú ňou predložené lekárske správy (dg.: Dyslália, pričom sa jedná o klinicky ustálenú vývojovú vadu reči) a v rámci terapie, je nutné na príkaz lekárky každý deň, nevynímajúc ani dni víkendové, venovať minimálne dve hodiny denne špeciálnym cvikom, ktoré lekárka predviedla navrhovateľke a táto musí v určenom čase a dĺžke dennodenne aplikovať na maloletom M., čo do značnej miery znemožňuje vykonávať primeranú sústavnú dennú pracovnú činnosť, ktorou by si mohla zadovážovať prostriedky na živobytie v takom rozsahu, aby u nej nenastala objektívna príčina neschopnosti sama sa živiť. Maloletý M. tiež trpí vrodenu srdečnou chybou - šelestom, čo je spojené s pravidelnými návštevami jednotlivých lekárskejších pracovísk a to jednak v T., ale aj v určitých obdobiach vo FN M.. Poukázala tiež na skutočnosť, že od poslednej úpravy príspevku sa jej výdavky značne zvýšili. Maloletý M. je v predškolskej výchove v M., v poslednom ročníku, avšak môže tam byť iba 4 hodiny denne, z dôvodu že poberá rodičovský príspevok, pričom od mesiaca február 2019 bude maloletý M. navštevovať predškolské zariadenie celodenne. Poukazovala tiež na odborné lekárske posudky o dlhodobu nepriaznivom zdravotnom stave mal. dieťaťa z ktorých vyplýva, že mal. M. nebude môcť nastúpiť normálne do 1. ročníka základnej školy, a preto aj doba, kedy sa nemôže sama užiť pre nemožnosť sústavne vykonávať pracovnú činnosť z objektívnych dôvodov nutnej starostlivosti o maloletého M., je z hľadiska budúcnosti neurčitá.

Rozvedený manžel žiadal, aby súd návrh zamietol dôvodiac, že od posledného určenia príspevku na výživu navrhovateľky, ktorý uhrádzal v období 5 rokov od rozvodu manželstva, nastala zmena pomerov v tom smere, že mal. M. nastúpil na 4 hodiny do materskej školy a navrhovateľka sa mohla aspoň na polovičný úväzok zamestnať. Nemal však záujem iniciovať ďalšie súdne konanie o zrušenie jeho povinnosti platiť príspevok na jej výživu, preto uhrádzal napriek tomu určenú mu sumu do stanoveného dátumu. Neexistuje nijaký racionálny dôvod na to, aby navrhovateľka nemohla byť (doteraz, a už vôbec nie od 02/2019) riadne zamestnaná, či už na plný, alebo aspoň čiastočný úväzok. Samotná skutočnosť, že navrhovateľka s maloletým maximálne 2 x mesačne navštevuje niektorú z ambulancií, nemôže byť dôvodom na to, aby sa nezamestnala. Rovnako týmto dôvodom nemôže byť ani tá skutočnosť, že s maloletým má 2 hodiny denne praktizovať logopedické cvičenia v domácom prostredí. Navšteva lekára s dieťaťom je ospravedlnenou neúčastou v práci, naviac niektoré vyšetrenia je možné absolvovať aj v popoludňajších hodinách (logopéd). Ako samotná navrhovateľka tvrdí, maloletý M. je toho času v predškolskej výchove v MŠ v L. P., ale z dôvodu, že je žalobkyňa poberateľkou rodičovského príspevku, môže tam byť iba 4 hodiny denne. Z uvedeného jej tvrdenia vyplýva, že ak by navrhovateľka nebola poberateľkou rodičovského príspevku, mohol by byť M. v materskej škole umiestnený počas celého dňa (ako ostatné deti) a žalobkyňa by sa mohla riadne zaradiť do pracovného pomeru. Takáto situácia aj nastane od mesiaca február 2019, kedy bude M. v materskej škole celodenne. Navrhovateľka aj s ohľadom na dosiahnuté vzdelanie a jej pracovné skúsenosti, je reálne schopná v regióne bydliska nájsť si prácu. Tvrdenie navrhovateľky v podanom návrhu, že jej mesačný príjem zo zamestnania predstavuje sumu cca 45,- eur, nie je pravdivý. Navrhovateľka pracuje v pohostinstve svojich rodičov, a to každý týždeň od štvrtka do nedele. Za uvedenú prácu nepochybne poberá vyššiu odmenu, ako v návrhu uvádza, nehovoriac o možnom sprejitnom. Ak by mu navrhovateľka umožnila širšiu realizáciu jeho rodičovských práv a povinností, bol by ochotný absolvovať s M. akékoľvek vyšetrenia. Mohol by som s ním počas popoludní a víkendov cvičiť logopedické cvičenia, navštevovať s ním ambulanciu logopedičky. Navrhovateľka mu však umožňuje stretnutia s mladším synom iba v rozsahu pred niekoľkými rokmi súdnym rozhodnutím upraveného styku, a to 2 hodiny za 2 týždne. Z konaní iniciovaných navrhovateľkou je už unavený, keďže cca raz za 6 mesiacov podá voči nemu nejaký návrh. Aj z tohto dôvodu nežiadal o zrušenie príspevku na navrhovateľku v čase, keď M. nastúpil do Materskej školy. Navrhovateľkou prezentované zdravotné problémy M. sú skreslené a zveličené. Odborné ambulancie (kožná a kardio) navštevuje 1 -2 krát ročne, pravidelné návštevy logopéda sú bežné u detí v tomto veku. Inak je syn pomerne zdravý. Na to, že navštevuje materskú školu nie je chorľavý a netrpí akútnymi respiračnými ochoreniami, kvôli ktorým by musel byť v domácom liečení a bol by odkázaný na celodennú starostlivosť navrhovateľky. Rovnako odklad školskej dochádzky nie je dnes u detí ničím výnimočný a deti do 1.ročníka základnej školy nezriedka nastupujú až vo veku X rokov. Od posledného rozhodovania súdu v tejto veci sa zvýšila jeho vyživovacia povinnosť k maloletým deťom, takže jeho celková životná úroveň nijakým spôsobom nevzrástla. Riadne pracuje v 2 - zmennej prevádzke aj s nadčasmi tak, aby som bol schopný plniť si svoje vyživovacie povinnosti k 3 deťom. Na strane druhej navrhovateľka tvrdí, že pracovať nemôže a zamestnať sa nemôže ani potom, ako M. o mesiac nastúpi na celý deň do materskej školy. Vzhľadom na uvedené, nie je splnený predpoklad k tomu, aby bol zaviazaný na platenie príspevku na výživu navrhovateľky, nakoľko táto nepreukázala, že objektívne nie je v jej možnostiach žiť sa primeraným spôsobom samostatne. Predĺženie jeho povinnosti aj na obdobie 5 rokov od rozvodu nášho manželstva zákon o rodine sa predpokladá vo veľmi výnimočných prípadoch, určite nie vtedy, ak maloleté dieťa riadne celodenne navštevuje materskú školu a navrhovateľka je zdravotne spôsobilá k výkonu práce. Na pojednávaní navrhovateľka uviedla, že predmetné konanie iniciovala z dôvodu, že zdravotné problémy M. pretrvávajú aj po 29.10.2018, teda po dni, kedy jej skončil nárok na súdom priznaný príspevok na výživu rozvedeného manžela, maloletý M. navštevuje materskú školu len na 4 hodiny, v čase od 8.00 hod do 12.00 hod. a z tohto dôvodu nemá možnosť sa riadne zamestnať. Je vyučená ako čašníčka, absolvovala A. V tomto odbore sa pracuje na 12 hodinové smeny, čo u nej nie je reálne. Pokúšala sa zamestnať aj v spoločnosti S., L. a tiež v A., avšak pracovná doba je tam od 6.00 hod., čo však za situácie, keď sa stará sama o dve maloleté deti, taktiež nie je reálne. Poprela, že by jej príjem z dohody bol vyšší, jedná sa o občerstvenie na dedine, je tam málo práce, takže o sprejitnom nemožno vôbec hovoriť. V lete je potrebné zarobiť aj na zimu. Od 10.1.2019 je evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Mal. M. od 1.2.2019 nastupuje do predškolského zariadenia celodenne. Na pojednávaní rozvedený manžel navrhovateľky poukázal na skutočnosť, že mal. M. je v materskej škole len 3 dni v týždni, navrhovateľka je v práci u svojej matky od štvrtka do nedele a určite by jej nedávala len 2,- eurá na hodinu brutto. Doobeda pracuje v potravinách, nakoľko spomínaná prevádzka má aj potraviny a oddelenú krčmu, tam sa strieda so švagrinou a potom poobede ide pracovať do krčmy, vtedy je mal. M. u babky. Uviedol, že pracuje v spoločnosti V.. v V. so zárobkom 600,- eur a pokiaľ z potvrdenia o príjme

vyplýva priemerný čistý mesačný príjem 755,90 Eur za obdobie od novembra 2017 do decembra 2017, je to spôsobené tým, že dostáva 13. plat ako bonus, avšak to len za podmienky, že nie je práceneschopný. Býva spolu s matkou v rodinnom dome v J., ktorý je v jeho podielovom spoluvlastníctve s matkou. Celkové výdavky na bývanie má 150,- eur mesačne, v tom je zahrnuté kúrenie, drevo, uhlie, komunálny odpad, ďalej platí 20,- eur za elektrinu, výdavky na stravu má vo výške 100,- eur, cestovné do práce na trase J. - V. má vo výške cca 75,- eur mesačne, okrem toho má náklady na cestovné, keď chodí za chlapcami cca 15,- eur a tiež výdavky na lieky vo výške 6,- eur. Jeho matka je na starobnom dôchodku, chodí s ňou tiež po doktoroch. Výška starobného dôchodku jeho matky je 8.733,- Kč a okrem toho poberá tiež vdovský dôchodok vo výške 100-120,- eur mesačne a má príjem z M. vo výške 20,- eur mesačne. Momentálne má 3 vyživovacie povinnosti na mal. M. platí mesačne 100,- eur a na mal. E. 125,- eur. Ďalej má vyživovaciu povinnosť voči dcére G., nar. 25.02.2000, na ktorú platí 56,- eur mesačne, ale dáva jej aj viac, tak o cca 5,- až 10,- eur mesačne. G. je študentkou X. ročníka strednej školy.

3. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 72 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, s odkazom na ktoré posúdil návrh ako čiastočne dôvodný. Mal za preukázané, že manželstvo účastníkov bolo právoplatne rozvedené dňom XX.XX.XXXX, pričom nebolo zistené, že by výlučne jeden z manželov zapríčinil rozvrat manželstva. Ďalej mal za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 6C 21/2016 zo dňa 19.5.2016 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu Trenčín č.k. 19Co 263/2016-95 zo dňa 20.10.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.11.2016 bol bývalý manžel navrhovateľky zaviazaný k povinnosti prispievať na jej výživu sumou 40,- eur mesačne, od 01. 02. 2016 s tým, že navrhovateľka bola súdom poučená o tom, že príspevok je navrhovateľke priznaný do 29.10.2018, teda do 5 - tich rokov od právoplatnosti rozvodového konania s tým, že pokiaľ bude navrhovateľka naďalej odkázaná na príspevok, bude si musieť podať nový návrh. Keďže navrhovateľka ako tvrdila, aj po XX.XX.XXXX nebola schopná objektívne sa sama živiť, podaným návrhom žiadala o predĺženie povinnosti rozvedeného manžela prispievať jej na výživu. Ako dôvodný súd vyhodnotil nárok len čiastočne a to za obdobie od 01.12.2018 do 31.01.2019. Z posudku M.. O. E., platného od 11.1.2018 do 10.1.2019 vyplýva, že mal. M. je dieťaťom s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúci si osobitnú starostlivosť. Z lekárskej správy Y. E., všeobecného lekára pre deti a dorast, zo dňa 18.1.2019 a M.. M.. V. O., psychiatricky zo dňa 14.1.2019 mal súd za preukázané, že menovaná neodporúča nástup mal. M. do materskej školy, resp. odporúča jeho umiestnenie do materskej školy na 4 hodiny. Zo správy Materskej školy L. P. mal súd za preukázané, že mal. M. navštevoval zariadenie len poldenne. Zo správy ÚPSVaR ako aj z potvrdení potenciálnych zamestnávateľov mal súd za zistené, že navrhovateľka nebola schopná sa zamestnať vo svojom obore - čašníčka na čiastočný úväzok. Z uvedeného je teda nepochybné, že navrhovateľka napriek tomu, že si privyrábala v pohostinstve na základe dohody o pracovnej činnosti, nebola z objektívnych dôvodov schopná sa sama živiť. Navrhovateľka má v osobnej starostlivosti dve maloleté deti, na ktoré jej prispieva rozvedený manžel výživným vo výške 225,- eur. Jej mesačný príjem v mesiacoch 12/2018 a 1/2019 predstavoval sumu 275,34 eur (rodičovský príspevok 214,70 eur + príjem z dohody 60,64 eur) a z tejto sumy navrhovateľka nebola schopná pokryť svoje nutné výdavky (cca vo výške 346,30 eur - bývanie, strava, ošatenie, cestovné, hygiena, lieky) a zabezpečiť si tak primeranú výživu. Pokiaľ rozvedený manžel tvrdil, že na základe dohody o pracovnej činnosti v pohostinstve má navrhovateľka vyšší príjem, toto tvrdenie nepreukázal. Rozvedený manžel má priemerný čistý mesačný príjem zo zamestnania vo výške 753,30 eur, býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou, ktorá poberá starobný, vdovský dôchodok a príjem zo spoločnosti M., pričom po úhrade jeho nutných výdavkov vo výške 266,- eur (bývanie + elektrinu , ktoré súd vzal do úvahy len v polovičnej výške, t.j. 85,- eur, keďže na týchto sa musí podieľať aj matka navrhovateľa, ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti, ďalej na stravu, cestovné do práce a lieky) a po zaplatení výživného 281,- eur (225,- eur + 56,- eur) mu na ostatné výdavky zostáva suma 206,30 eur. Po úhrade príspevku 40,- eur na mesiac, mu zostane ešte suma 166,30 eur. Z uvedených dôvodov súd návrhu navrhovateľky čiastočne vyhovel a rozvedeného manžela zaviazal zaplatiť navrhovateľke titulom výživného sumu 80,- eur za obdobie od 01.12.2018 do 31.01.2019 (teda 2 mesiace x 40,- eur). Vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky vyhodnotil ako nedôvodný. Mal za preukázané z vyjadrenia samotnej navrhovateľky, ako aj zo správy materskej školy, že mal. M. od 1.2.2019 nastupuje do celodennej starostlivosti materskej školy, a teda navrhovateľke nič nebráni, aby sa riadne zamestnala a zabezpečila si tak sama svoju primeranú výživu. Za obdobie po 1.2.2019 teda navrhovateľka nepreukázala žiadne výnimočné objektívne ani subjektívne dôvody, pre ktoré by nebola schopná sa sama živiť. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadla navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zmenu tak, že jej návrhu bude aj vo zvyšnej - zamietajúcej časti vyhovené, čo znamená, že bude zaviazaný „žalovaný“ (odvolací súd poznamenáva, že nejde o sporové konanie, preto účastníci nemajú v konaní postavenie žalobkyne a žalovaného, ako ich nesprávne v odvolaní, tiež v priebehu celého konania označuje navrhovateľka), zaplatiť jej príspevok na jej výživu vo výške 40,- eur mesačne aj za obdobie od 01.03.2019 naďalej a súčasne uplatňujúc nárok na náhradu trov celého konania a v konečnom dôsledku tvrdiac, že pomery povinnej osoby umožňovali priznať jej aj vyššie výživné. Namietala nesprávnosť skutkových a právnych záverov, čím uplatnila dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP a tiež vychádzajúc z obsahu odvolania nedostatočne zistený skutkový stav (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 62 ods. 1 CMP). Podľa jej názoru, súd zamietajúcou časťou rozhodol v rozpore s právom a zisteným skutkovým stavom veci. Z vykonaného dokazovania, a to predložených lekárskeho správ, bolo preukázané, že pedopsychiatrička M.. O. nedoporučuje celodenný pobyt maloletého M. v škôlke, vzhľadom na jeho viaceré diagnózy, ktorý pobyt je v rozpore s jeho záujmami, tento je odkázaný na celodennú starostlivosť matky, teda navrhovateľky, na čom nemôže meniť nič ani skutočnosť, že navrhovateľka bude dávať dieťa celodenne do škôlky s tým, že však nemožno vylúčiť, že to nezvládne, alebo sa nezhorší jeho stav a potom bude musieť byť izolovaný od kolektívu, teda v celodennej osobnej starostlivosti matky. Matka volila tento postup napriek odporúčaniam lekárov, najskôr dieťa bolo 3-4 hodiny v škôlke, následne bude na skúšku dávaný na celý deň do škôlky a v tomto období sa pokúsi zamestnať. Súd si túto skutočnosť nesprávne vysvetlil tak, že ona je schopná v tomto období bez pomoci bývalého manžela sa sama s deťmi užiť, z ktorého dôvodu jej priznal príspevok na výživu iba v mesiaci december 2018 a január 2019. Poukázala na konštantnú judikatúru v obdobných veciach, príkladom R 3/1978, z ktorého vyplýva, že súdy považujú rozvedenú manželku za neschopnú samú sa živiť spravidla v prípadoch, keď sa stará o maloleté deti do 3 rokov, prípadne aj o deti staršie, avšak invalidné, alebo vyžadujúce si osobitnú starostlivosť, alebo sa starajúce o deti, ktoré z rôznych dôvodov nemôžu byť umiestnené v kolektívnych zariadeniach. Súd tiež neprihliadol na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi, na skutočnosti vyplývajúce z pripojených spisov, že rozvod zaviniť svojím správaním práve bývalý manžel navrhovateľky, a to alkoholom, násilnosťami, verbálnym aj fyzickým napádaním, čo zanechalo stopy na zdravotnom stave tak navrhovateľky, ako aj dieťaťa. Bolo by v hrubom rozpore s dobrými mravmi, ak by v takomto exemplárnom prípade súd navrhovateľke v plnom rozsahu nevyhovel. Zdravotný stav dieťaťa je taký, že toto je odkázané na sústavnú osobnú starostlivosť. Navrhovateľke bude aj naďalej vyplácaný iba rodičovský príspevok, táto nemôže vykonávať sústavné zamestnanie, nie je schopná sama sa živiť, objektívne je odkázaná na príspevok od rozvedeného manžela. Súd prvej inštancie konštatoval, že zárobkové pomery účastníkov sa nezmenili, čo je však v rozpore s tým, že rozvedený manžel má vyššiu mzdu mesačne o cca 95,- eur, táto má tendenciu neustáleho zvyšovania, má prosperitu u zamestnávateľa, poukázala na celkovo priaznivú ekonomickú situáciu v spoločnosti a mimoriadne vysoký objem zákazok na výroby zamestnávateľa bývalého manžela. Tento sa snažil zatajiť pred súdom, že nadobudol nehnuteľný majetok značnej hodnoty, a to podiel na rodinnom dome č.s. XXX v obci J., tiež podiel na pozemkoch, tiež, že vyplatil v dedičskom konaní spoludedičov, aby ustúpili v jeho prospech z dedičstva, teda investoval značnú sumu peňazí, ktorú majetnosť súd prvej inštancie pri rozhodovaní nezohľadnil. Z jeho vyjadrenia tiež vyplýva, že je schopný platiť a aj platiť na maloletú dcéru G. vyššie mesačné výživné, než na aké bol zaviazaný súdom. Zvýhodňuje tak iného a odopiera prispievať rozvedenej manželke, ktorá sa stará o zdravotne ťažko a trvalo postihnuté maloleté dieťa. Z listinných dôkazov vyplynulo, že navrhovateľka bola pod vplyvom alkoholu z jeho strany napádaná fyzicky aj počas tehotenstva. Celkové výdavky navrhovateľky na jej životné potreby, ale najmä na výdavky spojené s výživou a starostlivosťou o dieťa odôvodňovali podstatne vyššiu sumu ako tú, ktorou je tento zaviazaný prispievať na jej výživu, nakoľko objektívne ona si ju nevie zabezpečiť sama. Z posudku M.. O. vyplýva aj doporučenie mimoriadneho predĺženia materskej dovolenky o rok a tiež v prípade potreby na ďalšie obdobie. Súd prvej inštancie konštatuje zárobky účastníkov, ich majetkové pomery, uspokojil sa však len s tým, že čerpal z ich vyjadrení, čo však nie je podporené dôkazmi. Nebolo prihliadané na skutočnosť, že náklady bývalého manžela, pokiaľ by aj boli objektivizované a preukázané, je potrebné deliť dvomi, keďže býva v spoločnej domácnosti s matkou. Z uvedených dôvodov preto sú splnené zákonné podmienky pre postup podľa § 72 ods. 3 Zákona o rodine a priznanie príspevku na výživu navrhovateľky ako rozvedenej manželke aj nad obdobie 5 rokov. V neposlednom rade tiež namieta, že rozsudok súdu prvej inštancie nie je náležite odôvodnený, čím uplatňuje aj dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, resp. d/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, resp. existencia inej vady spôsobilej mať za následok nesprávne rozhodnutie). V konečnom

dôsledku napáda aj nesprávnosť rozhodnutia o trovách konania dôvodiac, že v posudzovanej veci záviselo rozhodnutie súdu od jeho úvahy. Navrhuje preto, aby odvolací súd rozhodnutie v tejto časti zrušil a vrátil vec v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Rozvedený manžel navrhovateľky, ako osoba povinná, vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhoval rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť. Tento považuje za správny a spravodlivý. Vyživovaciú povinnosť k maloletým deťom si riadne a včas plní, ak je to možné, snaží sa im prispievať aj nad jej rámec drobnými nákupmi a osobnou starostlivosťou. Skutočnosť, že na najstaršiu dcéru dobrovoľne prispieva vyššou sumou ako pred rokmi stanovil súd, považuje za normálne. Nemá tak, ako navrhovateľka, potrebu neustále zaťažovať súdy niečím, na čom sa dokáže s matkou svojej dcéry dohodnúť. Tým, že si plní vyživovaciú povinnosť k najstaršej dcére, žiadnym spôsobom neznevýhodňuje navrhovateľku, keďže jeho povinnosť voči maloletým deťom má prednosť pred akýmkoľvek inými vyživovacími povinnosťami. Skutočnosti, ktoré navrhovateľka uvádza v odvolaní, sú replikovaním toho, čo už uvádzala na pojednávaní, pričom sa opakovane nevyhýba tomu, aby ho krivo obviňovala a osočovala. Súd prvej inštancie vyhodnotil listiny, ktoré navrhovateľka predložila a skonštatoval, že od mesiaca februára nemá nárok na to, aby jej na výživu prispieval. Je toho názoru, že pobyt v materskej škole aj s ohľadom na vek dieťaťa a na to, že onedlho nastúpi do školy, dieťaťu iba prospieje. Viackrát bol obviňovaný zo zľahčovania jeho diagnóz, je však presvedčený o tom, že navrhovateľka sa len dlhodobo snaží využívať rôzne lekárske potvrdenia na to, aby zdravotný stav dieťaťa zveličovala a čerpala rôzne sociálne výhody. Maloletý M. sa javí ako zdravé a spokojné dieťa, ktorému nie veľmi prospieva, ak má nadbytočne a účelovo navštevovať lekárov za účelom vystavovania rôznych potvrdení namiesto toho, aby trávil čas tak, ako jeho ostatní rovesníci.

6. Navrhovateľka nevyužila právo písomnej repliky k podanému vyjadreniu svojho bývalého manžela ako osoby povinnej z vyživovacej povinnosti.

7. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), prihliadnuc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) a po jeho preskúmaní dospel k záveru, že toto je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správne potvrdiť, pričom podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, sa odvolací súd plne stotožňuje tiež s dôvodmi na ktorých je toto založené.

8. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s ust. § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľka ani netvrdila.

9. Napadnutým rozhodnutím súd prvej inštancie čiastočne vyhovel návrhu navrhovateľky na určenie príspevku na jej výživu zo strany jej rozvedeného manžela a to za obdobie december 2018 a január 2019 spolu vo výške 80,- eur, teda v tomto období v plnom rozsahu tak, ako to táto návrhom požadovala, keďže žiadala príspevok vo výške 40,- eur mesačne (výrok I.) a návrh vo vzťahu k ďalšiemu nárokovanému obdobiu zamietol (výrok II.) dôvodiac nesplnením zákonných predpokladov vznik a dôvodnosť takéhoto nároku opodstatňujúcich (§ 72 ods. 1-3 Zákona o rodine). Výrokom III. súčasne vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

10. Odvolateľka (navrhovateľka) vychádzajúc z obsahu odvolania, namietala nesprávnosť skutkových a právnych záverov (dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP), tiež nedostatočne zistený skutkový stav (dôvod na odvolanie uvedený v ust. § 62 ods. 1 CMP) a v konečnom dôsledku

aj nedostatočne odôvodnené rozhodnutie (dôvody na odvolenie uvedené v ust. §365 ods. 1 písm. b/, resp. d/ CSP).

11. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností majúcich pôvod v obsahu spisového materiálu, odvolací súd dospel k záveru o nedôvodnosti podaného odvolania, keďže je dostatočne zrejmé, že právne závery o (ne)naplnení hmotnoprávných predpokladov pre vznik nároku na strane navrhovateľky na príspevok na jej výživu ako rozvedenej manželky nad rámec priznaného a tiež zákonom stanoveného obdobia, založil súd prvej inštancie na konkrétnych ustanoveniach právnych predpisov a skutkovo dovodil z konkrétnych zistení, ktoré majú pôvod v dostatočne vykonanom dokazovaní, za jeho správneho vyhodnotenia v zmysle zásad uvedených v ust. § 191 CSP. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach na tieto poukazuje (§ 387 ods. 2 CSP), aby nadbytočne neopakoval všetky pre účastníkov známe fakty spolu so správnou citáciou právnych predpisov, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre jeho potvrdenie.

12. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie a s prihliadnutím na obsah odvolania, uvádza odvolací súd nasledovné:

13. Predmetom posudzovania súdom prvej inštancie bol navrhovateľkou uplatnený nárok na určenie príspevku na jej výživu ako rozvedenej manželky nad rámec zákonom vymedzeného obdobia.

14. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 4P/62/2013-41 zo dňa XX.XX.XXXX, právoplatným dňa 29.10.2013. Maloleté deti E., nar. XX.X.XXXX a M., nar. XX.X.XXXX, boli zverené na čas po rozvedení do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletého E. výživným vo výške 90,- eur mesačne a na výživu maloletého M. výživným vo výške 70,- eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 4P 56/2017 zo dňa 7.11.2017, právoplatným dňa 7.11.2017 súd schválil medzi rodičmi rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej sa otec (rozvedený manžel) zaviazal prispievať na výživu mal. M. zvýšeným výživným zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 100,- eur mesačne od 1.9.2017, čím došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 4P/62/2013-41 zo dňa XX.XX.XXXX.

15. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 3C 14/2013 - 24 zo dňa 7.1.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 29.1.2014 bol manžel navrhovateľky zaviazaný k povinnosti prispievať na výživu navrhovateľky sumou 40,- eur mesačne, od 01. 12. 2013 do 31.1.2016. Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 6C 21/2016 zo dňa 19.5.2016 v spojení s Rozsudkom Krajského súdu Trenčín č.k. 19Co 263/2016-95 zo dňa 20.10.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.11.2016 bol manžel navrhovateľky zaviazaný k povinnosti prispievať na výživu navrhovateľky sumou 40,- eur mesačne, od 01. 02. 2016 s odôvodnením, že príspevok je navrhovateľke priznaný do XX.XX.XXXX, teda do 5 - tich rokov od právoplatnosti rozvodového konania.

16. Z posudku o dlhodobom nepriaznivom zdravotnom stave dieťaťa, M.. O. E., platného od 11.1.2018 do 10.1.2019 vyplýva, že mal. M. je dieťaťom s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúcim si osobitnú starostlivosť spočívajúcu v náviku adaptácie, hygienických návykov, náviku reči a pravidelných návštevách odborných ambulancií. Zo správy M.. V. O., psychiatricky zo dňa 14.1.2019 vyplýva, že mal. M. si vyžaduje celodennú opateru matkou s tým, že doporučuje odklad nástupu do materskej školy a do základnej školy. Zo správy M.. Y. E., všeobecného lekára pre deti a dorast, zo dňa 18.1.2019 vyplýva, že mal. M. absolvoval posledné pedopsychiatrické vyšetrenie v novembri 2018, pričom mu bola doporučená dochádzka do MŠ v rozsahu 4 hodiny. Kontrolu má stanovenú v 4/2019 a do tohto času pedopsychiater nedoporučuje návštevu MŠ celodenne. Po tomto termíne pri ďalšom zlepšení možno predĺžiť návštevu MŠ celodenne. Zo správy MŠ L. P. súd zistil, že mal. navštevoval MŠ na poldennú starostlivosť na žiadosť matky. V mesiaci 1/2019 matka žiadala o preradenie mal. na celodennú starostlivosť, pričom jej žiadosti nevyhoveli z kapacitných dôvodov. Od 1.2.2019 je mal. M. preradený na žiadosť matky na celodennú starostlivosť v predškolskom zariadení, čo uvádzala v konaní tiež samotná navrhovateľka. Zo správy ÚPSVaR O. K. vyplýva, že vzhľadom na skutočnosť, že mal. M. je v predškolskom zariadení umiestnený na dobu 4 hodín, nie je možné matke ponúknuť prácu v odbore čašníčka. Z potvrdení T.. P. B., O., Q. R., I. K., O. C. zo dňa 14.1.2019 vyplýva, že pre navrhovateľku

nemajú prácu čašníčky v rozsahu 3 -3,5 hod.. Na mal. deti jej rozvedený manžel prispieva sumou 225,- eur mesačne.

17. Podľa § 72 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov.

18. Podľa § 72 ods.2 Zákona o rodine ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi.

19. Podľa § 72 ods.3 Zákona o rodine príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav vyžadujúci sústavnú opateru.

20. Na rozdiel od toho, ako Zákon o rodine upravuje vzájomnú vyživovaciu povinnosť medzi manželmi, v prípade príspevku na výživu rozvedeného manžela ide o právnu úpravu odlišnú, nesubsumujúcu právny nárok na v zásade rovnakú životnú úroveň osoby oprávnenej a povinnej z vyživovacej povinnosti, pričom predpokladom vzniku takéhoto nároku v zákonom stanovenom období, je kvalifikovaná miera odkázanosti osoby oprávnenej. Znamená to, že pokiaľ by aj jeden z bývalých manželov (povinná osoba) mal značne nadpriemerné príjmy, či neporovnateľne vyššiu životnú úroveň na rozdiel od osoby uplatňujúcej si tento nárok, pri súčasnej existencii jeho schopnosti samostatne sa živiť, nárok na tento príspevok by mu nevznikol. Práve pojmom „príspevok na výživu“, boli zdôraznené rozdiely zákonodarcom vo vzťahu k výživnému medzi manželmi, spočívajúce nielen v rozsahu, ale aj v podmienkach jeho vzniku. Primeraná výživa predovšetkým znamená užší rozsah výživného, o aký ide pri vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi.

21. Neschopnosť samostatne sa živiť znamená, že podľa okolností prípadu v konkrétnostiach rozvedený manžel, ktorý uplatňuje takýto nárok z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu, nedostatku pracovných príležitostí, veku, kvalifikácie, či starostlivosti o dieťa dlhodobo choré, invalidné, nie je schopný vykonávať prácu, pričom dosahujúce príjmy či už z príslušných dávok, či zo zamestnania, mu neumožňujú pokryť jeho základné odôvodnené potreby, pokiaľ však samozrejme jeho reálne majetkové potreby neindikujú v prospech odlišného záveru. Príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu 5 rokov od právoplatnosti rozsudku o rozvode manželstva, ktorú dobu možno predĺžiť, ako správne uviedol tiež súd prvej inštancie len výnimočne, za existencie určitej okolnosti, vybočujúcej z rámca iných prípadov poskytovania príspevku, príkladom, ak má vo výlučnej osobnej starostlivosti rodič dieťa, ktorého zdravotný stav je dlhodobu nepriaznivý, z ktorého dôvodu dieťa nemožno umiestniť v príslušných zariadeniach poskytujúcich celodennú starostlivosť, či už pre nedostatok kapacít, či z iných dôvodov, z ktorého dôvodu je odkázané na celodennú starostlivosť takéhoto rodiča, samozrejme ak mu ju tento aj reálne poskytuje.

22. Posúdením rozhodujúcich skutočností odvolací súd nezistil, že by sa súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní od týchto teoretických východísk, určujúcich pre posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku, bol odchýlil. Tak súd prvej inštancie, ako ani odvolací súd nemajú dôvod ani v najmenšom spochybňovať nesporné skutkové zistenia plynúce z vykonaného dokazovania, spočívajúce v tom, že podľa predložených lekárskeho posudkov je mal. M. dieťaťom s dlhodobu nepriaznivejším zdravotným stavom, pričom podľa doporučení lekára je dôvodné, aby bol v celodennej domácej starostlivosti matky, preto pokiaľ by k naplneniu jej poskytovania aj reálne dochádzalo po celé navrhovateľkou nárokované obdobie (teda aj nad rámec toho, ktoré ako dôvodné posúdil súd prvej inštancie), pri súčasnom zistení, že zdravotný stav dieťaťa vylučuje jeho umiestnenie do kolektívneho zariadenia, nepochybne by išlo o okolnosti, odôvodňujúce vydanie zákonom umožňujúceho výnimočného rozhodnutia a priznanie

požadovaného príspevku na výživu navrhovateľke aj nad rámec zákonom vymedzeného obdobia piatich rokov. Prijaté závery súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie s týmto ani v najmenšom nekolidujú, o čom svedčí skutočnosť, že za nárokované obdobie december 2018 a január 2019, a to aj napriek tomu, že už v tom čase dieťa bolo podľa tvrdení samotnej matky a z jej podnetu umiestnené v predškolskom zariadení v rozsahu 3-4 hodín denne, súd prvej inštancie posúdil, že matka má aj napriek tomu sťaženú možnosť dosahovať príjem pre zostávajúcu dennú starostlivosť o mal. M. a ňou požadovaný príspevok na jej výživu v plnom rozsahu, teda vo výške ako ho požadovala, tejto priznal a na jeho zaplatenie bývalého manžela zaviazal, pričom už uvedené obdobie presahuje zákonom stanovené obdobie piatich rokov. Diametrálne odlišnou z hľadiska rozhodujúcich skutkových okolností, vychádzajúc z tvrdení samotnej navrhovateľky, je však situácia od februára 2019, odkedy, ako to ona sama na pojednávaní vo svojej výpovedi uviedla, na jej vlastnú žiadosť, bol mal. M. o umiestnení do predškolského zariadenia celodenne, v dôsledku čoho absentuje od uvedeného obdobia naplnenie zákonnej podmienky pre opodstatnenosť požadovaného výnimočného rozhodnutia, a to podmienky reálneho výkonu celodennej starostlivosti matkou o dieťa. V súhrne je teda síce pravdou, že lekári, v dispenzárnej starostlivosti ktorých mal. M. je, vzhľadom na dôvody v doporučujúcom slova zmysle pre možnú celodennú starostlivosť matky (súčasne však striktne nevylučujú umiestnenie mal. dieťaťa do predškolského zariadenia v zmysle, že tento by s jeho zdravotným stavom priamo kolidoval), reálne však s prihliadnutím na to, že samotná matka, dieťa do kolektívneho zariadenia umiestnila (najskôr na skrátený čas, neskôr celodenne), nemožno prijať iný záver ako ten, že aktuálne neexistuje zákonný dôvod, pre ktorý by na strane matky bolo možno hovoriť o tom, že objektívne nie je spôsobilá z ňou tvrdých dôvodov a to celodennej starostlivosti o dieťa, keďže ju reálne už nevykonáva, sama sa živí a z príjmu si zabezpečiť svoje potreby o to viac, že ňou predložené potvrdenia o nemožnosti sa zamestnať v odbore čašníčka, ju vychádzajúc z ich obsahu v tomto smere diskvalifikujú len za predpokladu celodenného neumiestnenia dieťaťa do predškolského zariadenia. S poukazom na vyššie uvedené, preto súd prvej inštancie správne posúdil, že takto zistené skutkové okolnosti k vzniku uplatneného nároku za ďalšie (nad rámec priznaného) nadväzujúce obdobie, t.j. od februára 2019 naďalej neindikujú. Nedôvodne v tomto smere navrhovateľka v odvolaní namieta, že maloleté dieťa je umiestnené do predškolského zariadenia len tzv. „skusmo“, tvrdiac, že v prípade, ak by sa tento jeho pobyt v predškolskom zariadení neosvedčil a dieťa by tam z hľadiska zdravotného stavu neprosperovalo, nastúpil by pôvodný režim, čo znamená, že dieťa by sa ocitlo znovu v jej celodennej starostlivosti. Predovšetkým totiž súd pri svojom rozhodovaní nemôže anticipovať, teda predvídať a brať do úvahy skutočnosti a na týchto zakladať svoje rozhodnutie, ktoré by síce mohli nastať, ale zatiaľ nenastali a nastať vôbec nemusia. Keďže v čase rozhodovania súdu prvej inštancie (ani v odvolacom konaní) navrhovateľka netvrdila ich existenciu, ale tieto uvádzala len v rovine ich možného predvídania, nebolo možné na tieto prihliadať a priznať im spôsobilosť privodiť v prospech navrhovateľky priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nad rámec toho odvolací súd poznamenáva, že mal. M. už nejaké obdobie predškolské zariadenie navštevuje (i keď doposiaľ len v poldennom režime), pričom navrhovateľka v konaní netvrdila, že by z hľadiska jeho zdravotného stavu nastali problémy či u v rovine jeho adaptability na režim kolektívneho zariadenia, či v rovine jeho prípadného zhoršenia zdravotného stavu, takže racionálne nie je možné predvídať (i keď to samozrejme nemožno vylúčiť), že dieťa by malo byť prechodom na plnohodnotný režim z návštevy zariadenia z objektívnych dôvodov na jeho strane diskvalifikované. Racionálne, pokiaľ samotná matka, ktorá starostlivosť o dieťa dovtedy celodenne zabezpečovala, takéto umiestnenie iniciovala, možno sa dôvodne domnievať, že to bolo po zrelej úvahe, že to nie je v rozpore s jeho záujmom a v kolízii so starostlivosťou o jeho zdravie a bez pochybnosti o tom, že dieťa to reálne aj zvládne. Až v prípade reálnej existencie diferentných okolností (samozrejme nie jednorazového, ale trvalejšieho charakteru), možno opätovne o takomto nároku uvažovať.

23. Vo svetle a v nadväznosti na vyššie uvedené, tak navrhovateľka nedôvodne poukazuje na ustálenú judikatúru v obdobných veciach, príkladom R 3/1978, vychádzajúc zo záverov ktorého rozhodnutia je za rozvedenú manželku neschopnú samostatne sa živiť potrebné považovať aj matku, ktorá sa stará aj o dieťa staršie ako 3 roky, avšak invalidné, alebo vyžadujúce si osobitnú starostlivosť za súčasného splnenia podmienky toho, že toto nemožno umiestniť z rôznych dôvodov v kolektívnych zariadeniach, pretože tento názor ani v najmenšom nekoliduje s názorom prijatým súdom prvej inštancie, s ktorým sa tiež plne identifikoval odvolací súd a na ktorom sú založené obe rozhodnutia, keď nespochybnili, že mal. M. ako dieťa zverenú do výlučnej starostlivosti navrhovateľky má nepriaznivejší zdravotný stav, ktorý by síce mohol odôvodňovať výkon celodennej starostlivosti matkou o neho, ktorá však reálne od doby jeho celodenného umiestnenia do predškolského zariadenia na žiadosť matky nebude vykonávaná, teda nie

je splnená podmienka nemožnosti jeho umiestnenia v kolektívnom zariadení, čím navrhovateľka nie je diskvalifikovaná z tohto dôvodu z možnosti sa zamestnať a dosiahnuť príjem, teda samostatne sa živiť.

24. K poukazu navrhovateľky na to, že majetkové pomery jej rozvedeného manžela odôvodňovali priznať jej aj vyššie výživné (zrejme má na mysli nad rámec sumy 40,- eur mesačne, ktorá jej za obdobie dvoch mesiacov bola priznaná) odvolací súd uvádza, že pri rozhodovaní je potrebné skúmať základnú hmotnoprávnu podmienku, a to neschopnosť jedného z bývalých manželov živiť sa primeraným spôsobom sám, pričom sa porovnávajú potreby, schopnosti, možnosti a majetkové pomery oprávneného, dôvody jeho neschopnosti zabezpečiť si výživu vlastnou prácou alebo iným príjmom a pokiaľ sa preukáže, že pomery oprávneného odôvodňujú vyššiu výšku príspevku než akú oprávnený v návrhu žiada určiť, potom je nevyhnutná zmena návrhu, pretože iba samotná skutočnosť, že pomery povinnej osoby sú priaznivé, bez toho, aby tomuto prispôbil navrhovateľ svoj návrh, nemôže súd prekročiť. Je potrebné si totiž uvedomiť, že konanie o určenie príspevku na výživu rozvedenej manželky je konaním návrhovým a súd prvej inštancie je limitovaný, teda plne viazaný hranicami vymedzenými navrhovateľkou v návrhu, pokiaľ ide o výšku vyživovacej povinnosti a rozsah nárokovaného obdobia. Pokiaľ navrhovateľka mala za to, že ňou uplatnená výška príspevku na jej výživu (40,- eur mesačne, ktorá jej bola tiež priznaná v období 2 mesiacov), je z hľadiska pomerov jej rozvedeného manžela neprimeranou, či nepostačujúcou z hľadiska jej pomerov, mala možnosť tomuto prispôbiť svoj návrh, čo však neučinila a to tak pred súdom prvej inštancie, ako ani v odvolacom konaní, keďže len vo všeobecnosti (bez zodpovedajúceho procesného postupu) len uvádzala, že pomery povinného odôvodňujú vyššie výživné. Súd prvej inštancie za obdobie, ktoré vyhodnotil ako dôvodné, navrhovateľke priznal maximálnu výšku príspevku na jej výživu v rozsahu, ktorý ona sama požadovala.

25. Pokiaľ navrhovateľka tiež poukazuje na to, že táto čiastka je nepostačujúcou aj z hľadiska potrieb mal. M., je potrebné si uvedomiť, že príspevok na výživu rozvedenej manželky nie je účelovo určený na zabezpečenie odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, k tomu slúži iný inštitút, rozhodovanie o ktorom nároku však nebolo predmetom tohto konania.

26. Iracionálna a nenáležitá a bez akéhokoľvek dopadu na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, je tiež námietka navrhovateľky spočívajúca v tom, že rozvedený manžel poukazuje na výživné jeho najstaršej dcéry G. (ktorej matkou nie je navrhovateľka) viac, ako mu bolo súdom určené, čím má znevýhodňovať ich deti a samotnú navrhovateľku. Vezmúc totiž do úvahy, že G., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je študentkou Z. ročníka strednej školy, má určené v prospech seba výživné len vo výške 56,- eur mesačne, čo aj s pripočítaním sumy 5,- až 10,- eur, ktoré jej otec nad rámec neho mesačne dobrovoľne platí, je z hľadiska jej veku, školy ktorú navštevuje a s tým spojených odôvodnených potrieb, nepochybne preferovanejšou čo do výšky vyživovacej povinnosti, ako deti pochádzajúce z rozvedeného manželstva s navrhovateľkou (z hľadiska ich veku), napriek čomu výživné zo strany otca v jej prospech nedosahuje ani zďaleka výšku výživného určeného v prospech týchto detí (spolu výška výživného 225,- eur mesačne), ktoré sú vekom a potrebami (mal. M. nenavštevuje ani základnú školu) nepochybne za ňou. Pokiaľ ide o záver o neexistencii nároku navrhovateľky na príspevok na jej výživu nad rámec priznaného obdobia, tento nie je podmienený, ani nijako nesúvisí s touto vyživovacou povinnosťou, keďže má iné skutkové a právne východiská.

27. Rovnako nedôvodne navrhovateľka poukazuje na neporovnateľne vyššiu životnú úroveň jej rozvedeného manžela v porovnaní s ňou, jeho majetkové či finančné pomery, opätovne tvrdiac prosperitu na jeho strane, či skutočnosť, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie za účelom hodnoverného preukázania skutočných majetkových pomerov povinnej osoby, objektivizáciu jeho životných nákladov, a teda celkovú životnú úroveň, ktorú je tento spôsobilý dosiahnuť.

28. Je potrebné si uvedomiť, že ďalšie vykonávanie požadovaného dokazovania, by vykazovalo nehospodárnosť pri existencii v prospech nej vydaného rozhodnutia v jeho vyhovujúcej časti, ktorou navrhovateľke bol príspevok priznaný v plnej výške, ktorú požadovala a pri existencii správnosti záveru, že odkedy sa o maloleté dieťa už osobne celodenne nestará, takýto príspevok na výživu jej nepatrí, teda že takýto nárok jej nevznikol, vo väzbe na čo je bez právneho významu, aké sú majetkové pomery jej rozvedeného manžela, keďže akákoľvek majetková, či finančná prosperita na jeho strane, by nebola

spôsobilou bez splnenia ďalších zákonom vyžadovaných predpokladov (akými je práve existencia výkonu celodennej starostlivosti matky o dieťa s nepriaznivým zdravotným stavom s nemožnosťou jeho umiestnenia v kolektívnom zariadení) k odlišnému, v jej prospech spôsobilému rozhodnutiu. Pokiaľ by totiž aj jeden z bývalých manželov (ako povinná osoba) mal značne nadpriemerné príjmy, resp. komplexné majetkové pomery, avšak druhý z bývalých manželov ako oprávnená osoba, by mal možnosť sám sa živiť (podmienky čoho na strane navrhovateľky boli vytvorené celodenným umiestnením dieťaťa do predškolského zariadenia), nárok na príspevok mu nevzniká.

29. V neposlednom rade nedôvodne tiež navrhovateľka namieta, že súd prvej inštancie nezohľadnil príčiny rozvratu manželstva, správanie jej bývalého manžela počas manželstva, jeho verbálne či fyzické útoky a ich dopad na zdravie jej, či mal. dieťaťa, z ktorého dôvodu nepriznanie príspevku na jej výživu, je v rozpore s dobrými mravmi.

30. Predovšetkým z jej strany ide o nesprávnu interpretáciu teoretických východísk, vychádzajúc z ktorých v prípade takéhoto nároku je potrebné imperatív dobrých mravov zohľadňovať. Príspevok na výživu rozvedeného manžela nemá charakter sankčného výživného, preto ho súd nemôže priznať len preto, že druhý manžel nepochybne, alebo prevažne (ak by to aj z dokazovania vyplynulo) rozvrat manželských vzťahov zavinil. Z hľadiska rozhodovania súdu o príspevku na výživu rozvedeného manžela je relevantné to, z akých dôvodov došlo k rozvratu manželstva len s ohľadom na ust. § 75 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého by súd právo na príspevok nepriznal, ak by to odporovalo dobrým mravom a to ani v prípade, ak by bola splnená podmienka odkázanosti na strane navrhovateľa a zároveň aj podmienka schopnosti poskytovať príspevok na strane povinnej osoby. Z uvedeného teda vyplýva, že v konkrétnostiach posudzovanej veci, by príčiny rozvratu manželstva vo svetle imperatívu dobrých mravov boli spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie výlučne v neprospech navrhovateľky, požadujúcej takýto príspevok, pokiaľ by na jej strane (nie na strane povinnej osoby) bolo vykazované také správanie alebo ju zaťažovali také okolnosti, ktoré by vo svetle dobrých mravov priznanie jej takéhoto príspevku vylučovali. Je teda zrejmé, že ňou prijatá interpretácia týchto teoretických východísk nie je správna. Nad rámec uvedeného odvolací súd len poznamenáva, že z vykonaného dokazovania ani ňou tvrdené skutočnosti týkajúce sa dopadu správania jej bývalého manžela na zdravotný stav jej, či mal. detí nevyplývajú.

31. Záverom odvolací súd v súhrne k vecným námietkam navrhovateľky uvádza, že je potrebné si uvedomiť, že príspevok na výživu rozvedeného manžela je časovo obmedzený maximálnou dobou jeho trvania, ktorú síce možno na návrh predĺžiť, dôvodom takéhoto výnimočného postupu môže však byť len existencia objektívnych skutočností, ktoré bránia oprávnenému manželovi živiť sa po uplynutí doby piatich rokov sám. Keďže v posudzovanej veci dôvod, pre ktorý bol takýto príspevok na výživu navrhovateľky spočívajúci v jej celodennej starostlivosti o mal. M. pominul jeho celodenným umiestnením do kolektívneho - predškolského zariadenia a to práve na žiadosť navrhovateľky, pominuli objektívne dôvody, ktoré pretrvávanie takéhoto nároku naďalej opodstatňovali, pretože bol vytvorený priestor navrhovateľke zabezpečiť si jej odôvodnené potreby prostredníctvom vlastnej zárobkovej činnosti.

32. V konečnom dôsledku vo vzťahu k rozhodnutiu vo veci samej, vychádzajúc z obsahu podaného odvolania, navrhovateľka tiež namietala nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, z hľadiska ktorej odvolacej námietky bolo potrebné preskúmať, či postupom súdu nedošlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil účastníkom uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. či tu nie je existencia takej vady, ktorá by bola spôsobilou mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, d/ CSP).

33. Odôvodňovanie súdnych rozhodnutí je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a článku 46 ods. 1 Ústavy SR. V situácii, keď z odôvodnenia rozhodnutia nemožno zistiť dôvody, pre ktoré bolo vyhovené nároku, ktorý navrhovateľ uplatnil, či pre ktoré bol tento zamietnutý, je pre účastníkov veľmi obtiažne pochopiť takéto rozhodnutie. Pokiaľ nie sú tieto faktory vysvetlené v odôvodnení rozhodnutia, nemožno vylúčiť, že rozhodnutie, z ktorého nie je možné aspoň v základných rysoch zistiť, akými úvahami sa súd pri formulovaní výroku

spravoval, treba považovať za nepreskúmateľné. Takéto rozhodnutie súdu porušuje právo účastníka na spravodlivý súdny proces, pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

34. Preskúmaním obsahu odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd nevzhladol dôvodnosť uplatnenej odvolacej námietky. Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami toho - ktorého účastníka, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia požiadavkami v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam (rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03 či sp. zn. III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva (napr. Georgídias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci (napr. rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani/Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B).

35. V posudzovanej veci súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia dal podrobnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, spĺňa všetky vyššie uvedené požiadavky a tvorí dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli neodôvodnené. Skutočnosť, že navrhovateľka sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nemôže samo o sebe viesť k záveru o zjavnnej neodôvodnenosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

36. Postupom súdu prvej inštancie tak nedošlo z hľadiska vyššie uvedenej odvolacej námietky k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil účastníkom uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a nebola zistená z hľadiska tejto námietky ani tzv. iná vada konania, spôsobilá viesť k záveru, že jej následkom došlo k nesprávnemu rozhodnutiu vo veci.

37. Navrhovateľka odvolaním v jeho zostávajúcej časti napadla tiež rozhodnutie vo výroku o náhrade trov konania (výrok III.), dožadujúc sa priznania ich náhrady zo strany povinnej osoby z vyživovacej povinnosti (jej bývalého manžela), dôvodiac, že rozhodnutie o uplatnenom nároku záviselo od úvahy súdu. Ani túto námietku však nemožno vyhodnotiť ako dôvodnú.

38. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

39. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

40. V mimosporových konaniach upravených CMP, ktorý osobitne upravuje tiež náhradu trov vzniknutých účastníkom v takomto konaní platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku a to v zmysle § 55, pričom zákon nekonkretizuje, komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať. Zákonodarca konštatoval, že materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní, zároveň je však potrebné zdôrazniť, že pre aplikáciu ustanovenia § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní.

41. S poukazom na vyššie uvedené teoretické východiská v ich aplikácii na konkrétne skutkové okolnosti, súd prvej inštancie rozhodol správne o náhrade trov konania vychádzajúc z ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu, keďže nezistil (a odvolateľka ho ani netvrdila) dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP, z ktorého dôvodu odvolací súd aj v tejto časti rozhodnutie vyhodnotil ako vecne správne. Pokiaľ navrhovateľka vzhliada dôvod na priznanie jej náhrady trov konania v tom, že rozhodnutie o jej nároku záviselo od úvahy súdu, tak osobitná úprava náhrady trov mimosporových konaní podľa CMP takýto dôvod nezakotvuje. Odvolací súd poznamenáva, že takýto zákonný dôvod bol výsledne zakotvený len v predchádzajúcom procesnom kódexe (O.s.p.), ktorý však už na danú vec nie je aplikovateľný.

42. Dôvody odvolania produkované navrhovateľkou tak odvolací súd posúdil ako v celom rozsahu neopodstatnené, nespôsobilé v prospech nej privodiť priaznivejšie rozhodnutie.

43. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny potvrdil, za použitia ust. § 387 ods. 1 CSP. Navrhovateľka vo svojom odvolaní neuviedla žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by neboli predmetom posudzovania súdom prvej inštancie a s ktorými by sa tento zodpovedajúcim spôsobom nevysporiadal.

44. Odvolací súd o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v zmysle ktorého sa ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie použijú aj na odvolacie konanie v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nezistil identický dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP ani v odvolacom konaní.

45. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa Exekučného poriadku, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.